

חזון איש

הלכות בלאים

סימן א

עמ"ס עש"י הל"ב ולאחרי

ה' קדושין ל"ט א' חקים שהקדתי לך כבר כ"ו, כ"ח פ"י מה' מלכים ה"ו פסק כ"ח ד"ג מוזכרין על הכלאים [ומש"כ שאין בני נח חייבין על זה משום דס"ל דמידה ר"א שאין חייבין משום דלא כתב לואה] וכחצ הגר"א ס' ר"ה סק"ד עמ"ס חיים סיניא דקדושין וחולין ויר"ו, אבל ל"ט שהרי כל זה לא מכרעה ובמש"כ הגר"א שם דסוגיא דקדושין לענין חו"ל ושפיר י"ל דגם רבן מקשי שדך לבהמתך אלא דבגמ' הביאו מיתרא דשמואל דאמר א"ל"ב דר"א סנהדרין ס' א', וסוגיא דחולין מתפרשת בכל דינים שחליקה הרבה מזריעה וכולל חו"ל וצ"ל לר"א, ואין צ' החירולין שבתו מכחישין וצ"ל דלא יתכן להסתפק צ"ע ולא להסתפק בחו"ל. ויחיהו ב"ן דמצע ל"י משום למיניהו ע"כ קאי גם לצ"ע דהא למיניהו צמטת צראשית כתיב, אבל כבר פ"י ח' סנהדרין שם דמודו רבן דלמיניהו לענין איסור כלאים נאמר אבל רבן כצרי דלשאל אסרינן ממיניהו ולא צ"ל דהרי צמינו נאמר תורה, וכחצ הר"ן והרי"ט"א צסוגין דגם חקים שהקדתי לך כבר דאמר שמואל מתפרש גם לרבן ושהקדתי לך צמטת צראשית קאמר שאמר הקצ"ה למיניהו, וכ"ה צירי כלאים פ"א ה"ז דצרי הכל הוא משום חקים שהקדתי צעולמי, ול"ט כונת הגר"א שכתב דצירי' משמע ק"ת כר"א, והרי"ט"א כי בדיקא דקיי"ל כרבנן וכן משמע דתו' סנהדרין שם. ואפשר דבספק א"ס הוא כנאים מותר לומר לנכרי להרכיב, דבדאורייתא איכא ספק ספיקא דלמא אינו כלאים, וא"ס הוא כלאים דלמא הנכה כהתו' ורי"ט"א, וצדקנן של איסור אמירה לנכרי י"ב להקל בספק אחד ול"ט.

שם ומה דהמתך בין צאצ בין צאצ"ל אף שדך בין צאצ בין צאצ"ל, צאמת כולו מישך שייכ צהדי דדדי, שא"ס אינו נובג צאצ"ל לא יתכן שילעיה צ"ס א"ס ונה וצניו שהרי אף צאצ אינו נובג כנאים צזמן הזה למ"ד לא קדשה לש"ל כמש"כ ח' יצמית פ"א ח' ד"ה מא', והר"ש פ"ג דערלה מ"ז, וא"ך ינהיג צאצ קדש שנתנה נאחש"ה, וא"ס לטעו צני נה ט"כ נובג צאצ"ל א"ס מכיים ומפרש כילבו וכן ה"א דשדך צהרבה מוכח מה"א דמרבין חו"ל דה"א ממעטין משדך חו"ל וע"כ ה"א דמחייבין הייני הרכבה, מיחו אי נא דומיא דבהמתך אין לני לצדית מעלמנו איסור הרכבה.

בכ"מ פ"י מה' מלכים ה"ו מפרש דר"א ס"ל דנהרגין עליהן ובר"מ פסק דנא כר"א אלא שפסק דמ"מ הן אסורין מן הקבלה, ותימא קבנה ז' מנין לנו הלא לא הוזכר בגמ' ומה שאמר שמואל חקים שהקדתי כבר אליבא דר"א אין מכריה כלל דגם לידן אסור דצין א"ס הוא אסור לידן בין א"ס הוא מיתר דרש"א דשמואל הוא לר"א ולמיכצ עטמא דנהרגין ואין לנו כו"צ לחדש איסור שלא נאמר בגמ' צכמו אלה, ישיד א"ס איתא דגם לרבנן אסור הו"ל למחשביהו כדפרקין בגמ' נכרי שצת ובמש"כ מרן ז"ל לקמן ה"ט דפרק דלחשביהו לאיסורא אש"פ שאינו נהרג וכ"מ ל' היר"ו פ"ק ה"ז משתה אסור לאדם הראשון ומשמע דאי דרשין חקים שהקדתי צעילמי אין אסור לאדרי"ר וע"כ דרבנן פסק כר"א ובמש"כ הגר"א וה"א דכ' הר"מ שאינו נהרג דמשמע ל' דליכא חגי דפליג על סכום ז' מלוות המוזכר תמיד בגמ' ובמש"כ מרן ה"ט וה"א דקרי לה רבנן מצי הקבלה כן דרך רבנן לקרות כל הדברים שלא נאמרו צהדיא אלא אחיא מדרשא.

— נדפס ערלה ס' י"ז סק"א —

במש"כ כלאים ס' א' סק"א ללד להקל צאמירה לנכרי להרכיב צספק מיני, הראו לי דגם צשאלות פרשת

קדושין וצ"ג פסקו כר"א ואמנ"ס הרא"ש צה' כלאים ס' ג' כתב דאסור להניח נכרי להרכיב משום אמירה לנכרי והצי"א סוגית הגמ' שצת קל"ט וכ"כ תלמידו ר"י צספרו וזה נראה גם כונת העור ס' ר"ה, וקיי"ל הלכה כצתראי וקשה לומר דהרא"ש והרי"ט"א ור"י לא ראו את השאלות וצ"ג וא"י ראו ה"ו הדור צה, אלא דלא ראו ופליגי וס"ל כדעת ח' דהלכה כרבנן, ואפשר שהיו עוד מקמאי דפסקו כרבנן ואין ספרי קדמאי צידינו, והצד צריך הכרע.

— מכתב —

אם אמנם מן הקושי הוא א"ל צצ צמטא ומתן ע"ס החכמים שיהיו, וא"י מחרחק מזה כמה דאפשר, מלד אחד צעצעי, ומלד השני אין תועלתו מל"ו כי אין דעות צני אדם מצחוות, ושינוי הדשים הם על הרוב צסיוצ מוקדמות יסודיות, צכל זאת הנני שוגה את הדברים, ידוע כי אין כה רוב אלא צמוצ צ"ד אבל חכמים החוקרים שהיו צדירות הלוקות או צמדיות חלוקות אין נפקותא צין רוב למיעוט, ואותה המדינה שרוב התורה צצידם ה"א מרב אחד ומתלמידיו ומתלמידיו תלמידיו עושין כרבס אף צמקים צרבים החולקים, וצמיס אחרונים שספרים מיוחדים של רבוחינו נקחו חלק העיקרי של מסירת התורה לדורות הנוכחות כמו ר"י ר"ש רמב"ם רמב"ן רשב"א רי"ט"א ר"ן מ"מ מרדכי, פרש"י ותוספות, הם היו הרבנים המייצגים של הדורות, כל מקום שיש פלוגתא [ובאמור אין כאן הברעת כה רוב] ה"ה הדבר מסור להכרעה לכל חכם, או נחמיר, או לצחור ציחידים ידועים לילך אחריהם וצמקום שגא הוכרע הדבר ספק, וצדיני ממונות אמרו דא"ס י"ס יחידים כנגד רבים יכול לומר ק"ס ל' שהדבר ציסודו צספק, ומנצד שאין כאן כה רוב צעלס אין הרוב ידוע כי הרבה חכמים היו שלא צאו דצריהם על הספק, וברצ"ה שספריהם לא הגיעו לידינו, [ילקן אין הדין משתנה כאשר מדפיסים כתבי יד חדשים ונהפך המיעוט לרוב] וצכל זאת למיעוט הלצבות, להכריע צסצרה, מועלים לפעמים גם כה רוב המספרי לטעי' ללד זה, אבל ראוי יותר צזה להתחצב ע"ס הפוסקים שחורחם הגיעו יידיני צכל מקצועות התורה.

אם כי אין לנו נגשים להכריע צין הראשונים צהכרעה שכלית מוחלטת, מ"מ מתלוה תמיד צהכרעה עיין שכלי וברצ"ה פעמים מכריע מרן ז"ל כאתה הדעות מפני שצצריהם מחוררים ציותר ומחייצות כל הקושיות.

ענין מיוחד מלאו הפוסקים נפסוק צצתראי כי מסתמא ראו האחרונים דצרי הראשונים.

כפי שהורנו רבוחינו אין לנו לעצוב את שימוש השכלי ופליגי ל"סד את משקל הגדול על היקש השכלי שהוא המלאך צין היולר והיולר.

ובגון צנידון דידן, שרש הדבר אי הלכה כר"א דצ"ג מוזכר על הכלאי' או לא, זה שהלכה כרבים הוא מן המושכלות הראשונות, ניסף לזה שצכל הש"ס אמרו שצע מלוות צ"ג, הפוסקים כר"א כפי דצרי ה"מ וברג"א הם מפני שצצרי שמואל כר"א, ואף שרביעת הגמ' סנהדרין ס' א' לא צא ככונה מיוחדת לפסוק כר"א ואינו מתאים לשאר מקומות, מ"מ כשאי אפשר לנו ליטצ דצרי שמואל רק כר"א ע"כ שמואל כר"א ס"ל, ולריך לדחוק דמודה ר"א שאינו נהרג ולכך לא חשיב ל' צז' מלוות, אמנ"ס רבוחינו צעלי ח' מלאו לפרש דצרי שמואל גם כרבנן ונחישב הכל וצכת זה ראוי לנו לומר הלכה כצתראי, וצפרע צהסיר סיצת ההכרעה כר"א אנו חוזרים לכלל